

Форма опису програми екзамену

Поля форми	Опис поля форми
	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Кафедра	української мови
ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисциплін	«Сучасна українська літературна мова: Морфологія»
Курс	III
Спеціальність Освітня програма	035 Філологія 035.01.01 українська мова та література
Форма проведення:	Письмова, дистанційна Під час складання екзамену студент має вийти на відео-зв'язок на платформі Google Meet із увімкненою камерою та мікрофоном за покликанням: Дистанційний формат проведення екзамену з курсу «Сучасна українська літературна мова: морфологія.» передбачає виконання підсумкового контролю у письмовій формі. Відповідь на відкриті питання. Екзаменаційний білет розміщений на платформі Moodle https://elearning.kubg.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=394595 Екзамен охоплює дві дисципліни “Сучасна українська літературна мова: Граматика. Морфологія” (6 кредитів) та “Сучасна українська літературна мова: Морфеміка і словотвір” (2 кредити). Згідно з таким розподілом 3 питання екзаменаційного білета з дисципліни “СУЛМ: Граматика. Морфологія” та 1 питання з дисципліни “СУЛМ. Морфеміка і словотвір”. Кожне із цих трьох завдань оцінюється у межах від 0 до 10 балів.
Тривалість проведення:	90 хв.
Максимальна кількість балів:	40 балів
Критерії оцінювання:	9-10 балів – студент грамотно і повно виконує завдання білета, дає правильне визначення понять; демонструє глибоке розуміння матеріалу; точно формулює свої думки і обґрунтовує їх; послідовно, зв'язно викладає матеріал, логічно міркує; виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, наводить приклади, порівнює, зіставляє, аналізує, узагальнює; володіє нормами літературної мови, грамотно оформляє свою відповідь; 7-8 балів – студент дає правильне визначення понять; демонструє глибоке розуміння матеріалу; точно формулює свої думки і обґрунтовує їх; послідовно, зв'язно викладає матеріал, логічно міркує; виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, наводить приклади, порівнює, зіставляє, аналізує, узагальнює; володіє літературною мовою, грамотно оформляє свою відповідь; проте під час відповіді припускається помилок (до 10-20%); 5-6 балів – студент знає і розуміє основні положення теми, але допускає певну кількість помилок (до 30-40%) під час виконання письмових завдань; не досить глибоко володіє матеріалом, допускає помилки при визначенні понять; у відповіді немає послідовності, чіткості, повноти; 3-4 бали – студент недостатньо орієнтується в матеріалі, виявляє неповне розуміння теми; йому складно обґрунтувати думку, дібрати переконливі приклади; порушує норми літературної мови, допускає суттєві помилки при виконанні завдань (50-60%) або складанні конкретного документа; 1-2 – студент не орієнтується в матеріалі, виявляє нерозуміння теми, допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого матеріалу, слабо володіє зв'язним мовленням, допускає суттєві помилки у процесі виконання завдань (70-80%); 0 – студент не виконував завдання.
Орієнтовний перелік питань:	1. Морфологія – об'єкт і предмет вивчення. Морфологічні одиниці. 2. Поняття граматичної категорії. Типи граматичних категорій в українській мові. Граматичне значення слова та його структура. Граматичні форми слів та

способи вираження граматичних значень в українській мові.

3. Частини мови і принципи їх виокремлення та класифікації.
4. Загальна характеристика іменника. Лексико-граматичні розряди іменників.
5. Категорії роду, числа, відмінка іменників.
6. Поділ іменників на відміни. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники української мови. Відмінюванні і невідмінювані аббревіатури.
7. Прикметник. Частиномовна характеристика.
8. Творення ступенів порівняння якісних прикметників.
9. Значеннєво-граматичні розряди прикметників: якісні, відносні, присвійні, проміжні розряди.
10. Числівник, частиномовні ознаки.
11. Особливості синтаксичних зв'язків числівника з іменником.
12. Морфологічні категорії займенника.
13. Розряди займенників за значенням.
14. Класифікація займенників за співвідношенням з іншими частинами мови.
15. Категорійне значення дієслова як частини мови, його граматичні ознаки та синтаксична роль.
16. Категорія виду дієслова, словозмінна та словотвірна ознаки категорії виду.
17. Категорія часу дієслова, її граматичні значення. Часові парадигми форм дієслова.
18. Категорія способу дієслова. Традиційне та новітнє тлумачення категорії.
19. Категорія перехідності/неперехідності дієслова.
20. Категорія стану дієслова. Форми вираження пасивного стану. Зворотні дієслова.
21. Іменні категорії дієслова: особи, роду, числа, відмінка.
22. Дієслівні утворення: Інфінітив. Предикативна форма на -но, -то.
23. Дієприкметник. Активні та пасивні дієприкметники. Засоби творення.
24. Дієприслівник. Засоби творення.
25. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння якісних прислівників, їх творення і правопис.
26. Особливості лексичного і граматичного значення службових частин мови.
27. Поняття про прийменник як частину мови. Класифікація прийменників за походженням, структурою.
28. Сполучник як частина мови. Класифікація сполучників за структурою та значенням.
29. Загальна характеристика часток як частин мови. Класифікація часток за твірною базою, за структурою, за функцією.

Морфеміка і словотвір.

1. Морфеміка як розділ науки про мову. Морфема як мінімальна значуща одиниця мови.
2. Класифікація морфем української мови. Типи морфем за характером значення. Типи афіксів за позицією в структурі слова. Типи афіксів за функцією. Типи афіксів за способом їх вираження. Типи афіксів за формою. Типи афіксів за ступенем повторюваності. Типи афіксів за походженням.
3. Характеристика морфем. Характеристика кореневої морфеми. Особливості префіксальної морфеми.
4. Конфікс. Афіксоїди як морфеми перехідного типу.
5. Полісемія та омонімія морфем. Синонімія та антонімія морфем.
6. Валентність морфем. Обмеження у валентності морфем.
7. Морфемна структура слова.
8. Основа слова, її характеристика. Подільність основ. Ступені подільності основ. Морфонологія. Історичні зміни в морфемній будові слова. Основні причини історичних змін. Спрощення. Перерозклад. Ускладнення та декореляція.
9. Морфемний та етимологічний аналізи слів. Особливості етимологічного аналізу слова.
10. Основні прийоми виділення морфем у слові.
11. Словотвірна структура слова. Семантичні відношення між твірним та похідним словами.
12. Словотвір як розділ мовознавства. Синхронний і діяхронний словотвір.

	13. Похідне слово як основна одиниця словотвору, похідна основа. Твірна основа і формант. Словотвірна структура похідного слова. Словотвірна пара як одиниця словотвору. Семантичні відношення між мотивуючим та мотивованим словами. 14. Словотвірне. значення як вираження мотиваційних відношень. Словотвірна мотивація, її види. 15. Словотвірна система української мови. Поняття словотвірної системи. Словотвірна категорія, словотвірні ряди, словотвірні розряди, словотвірні класи Основні ознаки словотвірного типу. 16. Словотвірна модель. Будова словотвірного ланцюжка. Словотвірна парадигма та її характеристика. Структура словотвірного гнізда. 17. Поняття про спосіб словотворення. Класифікація способів словотворення Афіксація і її чисті різновиди: суфіксація, префіксація, пост фіксація і флексійний різновид. Змішані різновиди афіксального словотворення.
Екзаменатори	д.ф.н., проф. Зелінська О.Ю. Протокол N 13 від 15.11.2024
Завідувач	 д.ф.н., проф. Вінтонів М.О. 